

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอน
โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1

นางสาวสุธิมา เทียนงาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5662-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

26 ก.ค. 2549

๕๑๑๖๑๖๒๓

A DEVELOPMENT OF THE CAUSAL MODEL OF CONDUCTING CLASSROOM
ACTION RESEARCH AND ORGANIZING LEARNER-CENTERED INSTRUCTION
OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION
OF AYUTTHAYA EDUCATIONAL SERVICE AREA 1

Miss Suthima Teanngam

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Research

Department of Educational Research

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

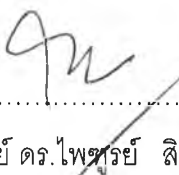
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน
และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา
พระนครศรีอยุธยา เขต 1

โดย นางสาวสุธิมา เทียนงาม

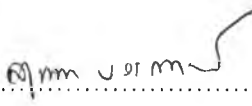
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

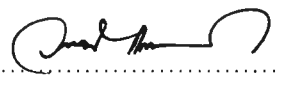
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. วรณี แกมเกต

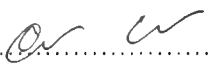
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา บวรกิติวงศ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. วรณี แกมเกต)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อวยพร เรืองตระกูล)

สุธิมา เทียนงาม : การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 (A DEVELOPMENT OF THE CAUSAL MODEL OF CONDUCTING CLASSROOM ACTION RESEARCH AND ORGANIZING LEARNER - CENTERED INSTRUCTION OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION OF AYUTTHAYA EDUCATIONAL SERVICE AREA 1) อ. ที่ปรึกษา : อ. ดร. วรณีย์ แกมเกตุ, 152 หน้า. ISBN 974-17-5662-3.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 จำนวน 416 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แบบสอบถามการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โมเดลที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยตัวแปรแฝง 7 ตัว ตัวแปรสังเกตได้ 23 ตัว วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล ด้วยโปรแกรมลิสเรล 8.53 ผลการวิจัยที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

1. โมเดลการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค - สแควร์เท่ากับ 94.63 ที่องศาอิสระเท่ากับ 149 และมีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 1 ต่ชนิวัตระดับความสอดคล้องกลมกลืนมีค่าเท่ากับ .98 ซึ่งโมเดลที่พัฒนาขึ้นสามารถอธิบายความแปรปรวนในตัวแปรการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และตัวแปรการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ร้อยละ 5 และร้อยละ 49 ตามลำดับ
2. ตัวแปรการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (CARE) ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นบวกจากตัวแปรความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (SATI) สูงสุด รองลงมาคือ ตัวแปรปัจจัยด้านองค์การ (ORGA) ตัวแปรปัจจัยด้านกลุ่มที่ปฏิบัติงานร่วมกัน (FUNC) และตัวแปรแรงจูงใจ (MOTI) และได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นลบจากตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล (INDI)
3. ตัวแปรการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (STUC) ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นบวกจากตัวแปรปัจจัยด้านองค์การ (ORGA) สูงสุด รองลงมาคือตัวแปรแรงจูงใจ (MOTI) ตัวแปรความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (SATI) และตัวแปรการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (CARE) และได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นลบจากตัวแปรปัจจัยด้านกลุ่มที่ปฏิบัติงานร่วมกัน (FUNC) และตัวแปรปัจจัยด้านบุคคล (INDI)
4. สำหรับตัวแปรการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (STUC) ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางที่เป็นบวกจากตัวแปรการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (CARE)

ภาควิชา.....วิจัยการศึกษา.....
สาขาวิชา.....วิจัยการศึกษา.....
ปีการศึกษา...2546.....

ลายมือชื่อผู้วิจัย.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

##4583821127: MAJOR EDUCATIONAL RESEARCH

KEY WORD: CONDUCTING CLASSROOM ACTION RESEARCH / ORGANIZING LEARNER -CENTERED INSTRUCTION / CAUSAL MODEL

SUTHIMA TEANNGAM: A DEVELOPMENT OF THE CAUSAL MODEL OF CONDUCTING CLASSROOM ACTION RESEARCH AND ORGANIZING LEARNER - CENTERED INSTRUCTION OF TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE BASIC EDUCATION COMMISSION OF AYUTTHAYA EDUCATIONAL SERVICE AREA 1. THESIS ADVISOR : WANNEE KAEMKATE, Ph.D. 152 pp. ISBN 974-17-5662-3.

The purposes of this research were to develop and validate the causal model of conducting classroom action research and organizing learner-centered instruction of teachers under the jurisdiction of the basic education commission of Ayutthaya education service area 1. The research sample consisted of 416 teachers from schools under the jurisdiction of the basic education commission of Ayutthaya education service area 1. The research instruments were questionnaires of the effect supporting conducting classroom action research and organizing learner-centered instruction, the questionnaires of conducting classroom action research and organizing learner-centered instruction. The developed model consisted of seven latent variables and twenty-three observed variables. The data were analyzed by using the principle of LISREL model analysis, using LISREL program version 8.53. The major findings were as follows :

1. The model of conducting classroom action research and organizing learner-centered instruction is best fitted with the chi-square goodness-of-fit test of 94.63 , $p = 1.00$, $df = 149$ and GFI of 98 and the model accounted for 5 percent of variance in the conducting classroom action research variable and accounted for 48 percent of variance in the organizing learner-centered instruction variable.

2. The conducting classroom action research variable received the maximum direct effects from the job satisfaction variable, the next is the organization variable, the group working variable and the motivation variable and it received the negative direct effect from the individual variable.

3. The organizing learner-centered instruction variable received the maximum direct effects from the organization variable, the next is the motivation variable, the job satisfaction variable and the conducting classroom action research variable and it received the negative direct effect from the group working variable and the individual variable.

4. The organizing learner-centered instruction variable received the direct effects from the conducting classroom action research variable.

Department.....Educational Research.....

Field of Study.....Educational Research.....

Academic year...2003.....

Student's signature.....

Advisor's signature.....

Suthima Teanngam
Wannee Kaemkate

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก อาจารย์ ดร. วรรณิ์ แกมเกตุ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้ให้แนวคิด ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำสั่งสอนความรู้ต่างๆ ตั้งแต่แรกเริ่มเข้ามาศึกษา ณ สถาบันแห่งนี้ จนกระทั่งผู้วิจัยได้ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ และบัณฑิตวิทยาลัยที่มอบทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์กับผู้วิจัย กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาใช้เวลาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ และน้องๆ สาขาวิจัยการศึกษาทุกคนที่ห่วงใย ถามไถ่ความเป็นไปของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้กำลังใจซึ่งกันและกันตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณ บิดา – มารดา และทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจ ให้การสนับสนุน และช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญแผนภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามวิจัย	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ตอนที่ 1 แนวคิดเกี่ยวกับการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน	9
ตอนที่ 2 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	17
ตอนที่ 3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการประเมินผล การปฏิบัติงาน	23
ตอนที่ 4 หลักการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล	40
ตอนที่ 5 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	46
ตอนที่ 6 กรอบแนวคิด และโมเดลสมมติฐานที่ใช้ในการวิจัย	54
3 วิธีดำเนินการวิจัย	57
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	67
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน	70
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียนและการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	74
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการ ในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1	76
5. สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปการวิจัย	82
อภิปรายผลการวิจัย	84
ข้อเสนอแนะ	90
รายการอ้างอิง	92
ภาคผนวก	97
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ	98
ภาคผนวก ข ผลการพิจารณาคุณภาพของแบบสอบถาม	100
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัย	109
ภาคผนวก ง แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	112
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมลิสเรล 8.53	123
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	152

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	ลักษณะสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 12
2.2	การเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง และการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง 22
2.3	ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน จากการศึกษา เอกสารที่เกี่ยวข้อง 26
2.4	การเปรียบเทียบลักษณะของการวิเคราะห์สาเหตุแบบเดิมกับโมเดลลิสรล 41
2.5	ผลการวิเคราะห์ตัวแปรที่ส่งผลต่อการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน 51
3.1	จำนวนข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่พระนครศรีอยุธยา เขต 1 57
3.2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำแนกตามสังกัดและโรงเรียน 58
3.3	โครงสร้างของตัวแปรที่ต้องการวัดในแต่ละมิติ 63
3.4	ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม จำแนกตามคุณลักษณะที่มุ่งวัด 64
3.5	ค่าความยาก และอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดความรู้ของครูเกี่ยวกับ การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 65
4.1	จำนวน และร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สังกัดเดิม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน 71
4.2	ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของ การทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 72
4.3	ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในการวิจัย 74
4.4	ผลการวิเคราะห์โมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 77

สารบัญแนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2.1	วิธีชีวิตของการปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู..... 12
2.2	ขั้นตอนการทำวิจัยปฏิบัติการ 14
2.3	ปัจจัยหรือตัวแปรของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงาน 23
2.4	The Porter – Lawler motivation model 36
2.5	โมเดลใหญ่ในโปรแกรมลิสเรล 42
2.6	โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 56
4.1	โมเดลเชิงสาเหตุของการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน และการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 78